

δὲν φαίνεται ὅτι περιεσώθη. Εἶναι δὲ τοῦτο δημοσία διαθήκη, διότι, καθ' ἃ αὐτὸς ὁ διαθέτης ἐν στίχοις 56-59 βεβαιοῖ, ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου. Δηλῶν δὲ ὁ Ἀγάπιος ὅτι ἡ διαθήκη ὑπογράφεται οὐχὶ ὑπὸ μητροπολιτῶν ἀλλὰ ὑπὸ τῶν μητροπολιτῶν, νοεῖ ἀσφαλῶς ὠρισμένους· οὗτοι δὲ νομίζω ὅτι εἶναι οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης ἀποτελοῦντες τὴν ἱερὰν σύνοδον. Περὶ τῆς σημασίας τῆς πατριαρχικῆς ἐπιβεβαιώσεως τῆς διαθήκης κατὰ τὸ δίκαιον τῶν Πατριαρχείων, βλέπε Μ. ΘΕΟΤΟΚΑ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 309, ἀπόφασιν τῶν δύο Σωμάτων τοῦ ἔτους 1875 (Μ. Σ. 22). Περὶ τοῦ Πατριάρχου Γερασίμου, ἀνελθόντος εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῇ 3^ῃ Μαρτίου τοῦ ἔτους 1794, βλέπε Μ. ΓΕΔΕΩΝ, *Πατριαρχικοὶ Πίνακες*, Κωνσταντινούπολις 1885, σελ. 673 ἐπ. Λεδομένου ὅτι ἡ διαθήκη συνετάχθη ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου, κρίνω ὅτι ἡ διαθήκη συνετάχθη βραχὺ μετὰ τὴν ἀνοδὸν του εἰς τὸν θρόνον καὶ οὐχὶ πολὺ πρὸ τῆς 21 Νοεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους 1794, ὅτε συνετάχθη τὸ 90.

1 † Ἐν καὶ τοῦτο τῶν ὅσα τοῖς τῷ ὁρθοδόξῳ σεμνυνόμενοις ὀνόματι, τῶν ἀπαραι-

2 σθαι ἕκαστον τὰ ἑαυτοῦ, καὶ ἐξοικονομεῖν προσήκοντως πά(ν)θ' ὅσα ὁ τοῦ ἐλέους

3 αὐτῷ ἐν τῷδε τῷ βίῳ, ὅπως ἂν οἱ μετ' αὐτὸν τῶν αὐτοῦ ἀπολαμβάνοντες λόγῳ

4 καὶ τὰ ἅπερ αὐτῶν ἕκαστῳ διόρισται εὐχαρίστως ἀπολαβόντες ἐν ἡσυχίᾳ διαμεί-

5 σαν, ἔτι καὶ ἵνα μὴ αὐτὴ τῆς ἐλπιζομένης ὠφελείας. διὰ τῶν ἐν τῇ τῶν ὁρθοδό-

6 ὑπ' αὐτοῦ τελεσθησομένων, τῇ τοῦ ἐγκαταλιπόντος ψυχῇ βαρ(έων) ἁμαρτημάτων

7 καὶ κληρονόμων ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ ἐγκαταλειφθεῖσι κτήμασι. τῶν τε ἄρα γινώσκουσα

8 ὅτι ἄνῳ¹ ὢν, καὶ εἰς γῆρας ἐληληκώς, ἀναποδράστως λειτουργίζω τῷ θανάτῳ

¹ ἀνόητος;

- 9 θην, πάντα ἅ μοι φιλευσπλάγχχως, ὡς πανοικτιέρμων Θεὸς ἐδαψίλευσε, διαθέ-
σθαι, ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἂν πάλιν φωτισθείην
- 10 καὶ τὰ μὲν ἀφοσιῶσα αὐτῷ τῆς ψυχικῆς μου ἔνεκα σωτηρίας, καὶ ἀφέσεως
παρ' αὐτῷ τῶν πολλῶν μου πλημμελημάτων,
τὰ δὲ τοῖς
- 11 οὔσι νομίμοις μου κληρονόμοις, ὡς ἴδια αὐτοῦ κτήματα ἐσόμενα ἐπικυρῶσαι.
καὶ πρῶτον δὴ αἰτοῦμαι τὴν συγχώ-
ρησιν τοῦ κατὰ καιρὸν παναγιωτάτου αὐθέντου μοι καὶ δεσπότου, τοῦ οἴκου-
μενικοῦ πατριάρχου, καὶ πάντων τῶν ἐν
Χ(ριστ)ῷ ἀγαπητῶν
- 13 ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων, τῶν εὐγενεσιτάτων ἀρχόντων, τῶν ἐπιτρόπων καὶ
ἐπιτηρητῶν τοῦ κοινοῦ τῆς τοῦ Χ(ριστ)οῦ με-
γάλης ἐκκλησίας
- 14 καὶ πάντων τῶν εὐλογημένων χριστιανῶν ἐφ' οἷς δὴ τι παραπιώματι ἐλύπησα
τὰ ἐξ ἀπάντων, καὶ ἀπαξαιπλῶς ἅπασιν
- 15 ἐπίσης ἀπὸ ψυχῆς μου ἀποδίδωμι καὶ αὐτὸς τὴν συγχώρησιν, καὶ τοῖς εὐλογη-
μένοις χριστιανοῖς μου, τοῖς ἐν ταῖς δυοῖς κλη-
ροθεύσαις μοι παροικίαις, ἥς θεία συνάρεσι, ἡ κοινὴ μήτηρ ἠλέησα με Τερωμέ-
νοις τε καὶ λαϊκοῖς, ἀνδράσι τε, καὶ γυναιξί,
- 17 γέρουσι καὶ νέοις ἀπορέμειν τὴν ἀπὸ καρδίας μου συγγνώμην ἐπὶ τοῖς δι' ὧν
ὅπωςποτε ἐφθησαν λυπήσαντές με
- 18 παραπιώμασιν, εὐχομαι ἀπαξάπασιν τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. εἶτα δὲ δηλο-
ποιῶ ὅτι ἅπασαν τὴν ἐνοῦσάν μοι
- 19 χρηματικὴν περιουσίαν δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ ἄλλων
προσώπων, καταστρώσας ἐν Καθαρῷ
- 20 Καταστήχω τῇ ἰδίᾳ μου χειρὶ ἐνυπόγραφον, καὶ τῇ σφραγίδι μου ἐσφραγισμένον,
καὶ τὴν διανομὴν τῶν αὐτῶν ἄσπρων μου ἐν
- 21 δευτέρῳ καταστήχω καταγράψας, καὶ ὡς τὸ πρῶτον ὑπογράψας τε καὶ σφραγίσας,
διὰ τῆς παρούσης μου διαθήκης ἀποκαθίστη-
μι ἐπιτρόπους μου ἐκ μὲν τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλ(όγου) τὸν ἀγαπητόν μοι καὶ
περιπόθητον, ἀδελφὸν πανιερώτατον ἅγιον
- 23 δέρκων κύριον μακάριον, καὶ τὸν πανιερώτατον ἅγιον βάρνης κὺρ φιλόθεον,
ἐκ δὲ τοῦ συστήματος τοῦ ἀρχοντικοῦ τὸν
- 24 εὐγενέστατον ἄρχοντα χάτμανον κύριον κωνστάκην ῥωσέτον, καὶ τὸν εὐγενέστα-
τον ἄρχοντα ποστέλνικον κύρον
- 25 εὐστάθιον, τὸν τιμιώτατον μισὲρ σκαρλάτον σεβαστόπουλλον, τὸν τιμιώτατον
κύριον Ἰορδανάκην καπλανόγλου, τὸν ἀγα-

- 26 πητόν μοι ἀνεπιὸν νικολάκην, καὶ τοὺς πρωτομαγίστορας τοῦ ρουφείου τῶν γου-
ναράδων, πρὸς οὓς ἐγχειρίζω καὶ ταύτην μου
- 27 τὴν διαθήκην, ἵνα φυλάττηται ἐν τῷ σεντουκίῳ αὐτῶν, μέχρι τοῦ ἐλθεῖν καὶ εἰς
ἐμὲ τὸ τοῦ κυρίου μου θέλημα τοῦ ἀπελ-
28 θεῖν με τῶν τῆδε. τούτου δὲ ἐπισυμβάντος οἱ διαλειφθέντες ἀνωτέρως ἐπίτρο-
ποί μου ὡς φιλόχριστοί τε καὶ φιλάγαθοι εἰς
29 ἐν συνελθόντες καὶ διαλύσαντες τὰς σφραγίδας μου τὰς ἐπὶ τῶν δύο εἰρημένων
εὐρεθησομένων ἐσφραγισμένων καταστίχων
30 μου ὀφείλουσι διανεῖμαι ἅπαντα ὡς διωρίσθησαν ὑπ' ἐμοῦ δι' ἐκείνων, τὰ μὲν
ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου, τὰ δὲ τοῖς κληρονόμοις μου,
31 ἄνευ τοῦ μετατρέψαι οὐδὲν τῶν διωρισμένων τὸ σύνολον, ἂν δέ τις ἀναφυῇ
ἔρευνα περὶ τῶν ὧν μοι δεδώρηται ὁ Θεός,
32 καὶ λογοτριβὴ ἐπιγένηται περὶ ἀναζητήσεως πλειόνων, καθ' ἵκετεύω τὸν πανα-
γιώτατόν μοι δεσπότην πρὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ
33 παντός μὴ ἐπινεῦσαι εἰς τὰς συζητήσεις τῶν κληρονόμων μου, καὶ δοῦναι αὐ-
τοῖς ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον...
- 34 ἔχω..., ὧν κατέγραψα ἐν τῷ ἀγῶνι πρώτῳ μόνῳ καταστίχῳ, καὶ τοῖς ἐθέ-
λοις κληρονόμοις μου τὴν ἀπὸ ψυχῆς μου
35 συγχώρησιν τοῦτ' αὐτὸ ὑποτίθεμαι ἀμετατρέπτως διαφυλάξαι, καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν
ἀμαρτημάτων μου ἁφέσεως τὰ
36 πρόσφορα φροντίζειν ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν μᾶλλον ἐπιτάττομαι, καὶ ὅτι οὐδὲν ἄλλο
μοι πρόοισι, πλὴν τῶν ἐν
37 τῷ καταστίχῳ σημειουμένων αὐτοῖς τὴν ἀλήθειαν διαμαρτύρομαι. τὸ δὲ ὁσπῆ-
τιον ὅπερ ὠκοδόμησα
38 εἰς τὸ ἀρναούτκιοι, ὡς οἰκοδομηθὲν μοι διὰ τῶν ὧν μοι δέδωκεν ἄσπρων ὁ μα-
καρίτης ἀντάδελφός μου
39 ἀντώνιος τοῦ τοκίζειν ἐκεῖνα, καίτοι γε καὶ ἐκ τῶν ἐμῶν ἀναλωθέντων τινῶν,
ἀφήμι τῷ ἀνεπιῷ μου
40 νικολάκῃ υἱῷ ἐκείνου καὶ κληρονόμῳ μου, ὡς ὅν κτῆμα αὐτοῦ ἀναφαίρετον,
καὶ ἀναπόσπαστον κατὰ
41 τὴν περίληψιν καὶ τοῦ εἰς χεῖρας αὐτοῦ εὐρισκομένου χοτζετίου τῆς Βασιλικῆς
ὑψηλῆς ἱερᾶς κρίσεως, καὶ ἅπαντα δὲ
42 τὰ πράγματα ἃ εὐρίσκονται ἐν τῷ εἰρημένῳ ὁσπητίῳ, ῥουχικά, πακιρικά, ἀση-
μικά καὶ πᾶν ὅτιοῦν ἄλλο τῆς
43 ὁσπητιακῆς ὕλης δωροῦμαι τοῖς δυσὶν ἀνεπιοῖς μου, τῷ νικολάκῃ αὐτῷ δηλο-
νότι, καὶ τῇ ἀνταδέλφῃ αὐτοῦ μαρία,

- 2^α σελ.44 τέκνοις γνησίους τοῦ γνησίου μακαρίτου ἀνταδέλφου μου ἀντωνίου, χωρὶς μέν-
τοι τοῦ ἔχειν αὐτὸς τὴν ἄδειαν ἀπεμπολῆσαι
45 [. . . .] ἐξ αὐτῶν τὸ παράπαν, ἀλλὰ καθ' ἃ δι' ἑτέρας ἐγγράφου ρουθεσίας
αὐτοῖς ἐπιτάττωμαι, τὰ
46 μὲν ἔχειν αὐτός, τὰ δὲ δοῦναι ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τῆς ψυχῆς μου τῆς ἁμαρτωλοῦ.
ὅστις δὲ τῶν ἁ-
47 πάντων εἴτε ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ σίφους, εἴτε ἐκ τοῦ ἀρχοντικοῦ συστήματος, εἴτε
οἱ διορισθέντες ἐπίτροποί μου,
48 εἴτε συγγενεῖς, εἴτε ξένος βουλευθείη ἀναιρέσαι ἰῶτα μίαν ἐξ ὧν διατίθεμαι ἔν-
τε τοῖς δυσὶ κατα-
49 στίχοις μου, καὶ ἐν ταύτῃ μου τῇ ἀνφθαιρέτῳ διαθήκῃ, ὁ τοιοῦτος ὅστις ἂν ἦ
εὔροι τὸν ἀλάθητον Θεὸν
50 διεκδικητὴν ἔν τε τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ, καὶ ἑλέους μὴ ἀξιωθεῖη
παρὰ τοῦ ἀδεκάστου κριτοῦ,
51 ὅτε τὰ πάντα κρινεῖ, ἀλλ' ἀποδοῦναι αὐτῷ ὡς δίκαιον ἀνταπόδομα αἰωνίου κο-
κῆτος ὡς αἰτίῳ ἔσομένῳ,
52 καὶ ἀναιροπεῖ τῆς ὡς δευτέρας διαθήκης μου ἐν τοῖς ἐμοῖς, ἐξ ἀνθαιρέτου
ἀνθαιρέσεώς τε καὶ βουλήσεώς,
53 καὶ οὐδέποτε κρινεῖται ὡς ἀντιφρόνητος, βούλομαι δὲ τὰ πάντα διαμεῖναι ἀμε-
τάβλητα, ὡς διακελεύο-
54 μαι, καὶ ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ Θεῷ ὡς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας μου κεκτημένος, τῷ
Θεῷ αὐτοῦ φόβῳ ἐπιστηριζόμενος
55 ταῦτα διατάττωμαι. διὸ εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν τελευταίων μου ἀποφά-
σεων γέγραπται
56 ἡ παροῦσα ἐνυπόγραφος, καὶ ἐσφραγισμένη διαθήκη μου, ἐπιβεβαιώσῃ τοῦ
παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου
57 μοι αὐθέντου καὶ δεσπότου κυρίου κυρίου γερασίου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πα-
τριάρχου, καὶ μαρτυρίᾳ τῶν πανιε-
58 ρωτάτων καὶ θεοπροβλήτων μητροπολιτῶν ἀγαπητῶν μοι ἀδελφῶν ἁγίων ἀρ-
χιερέων, καὶ τῶν εὐγενε-
59 σάτων ἀρχόντων, ἵνα καὶ τὸ κύριον ἔχῃ διὰ παντός, καὶ τὴν βεβαίωσιν ἀμετά-
θετον.

Verso

- 1 ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου γέροντος

